

Heimspekival í Garðaskóla

Málstofa um heimspeki í skólum á vegum Heimspékistofnunar
Brynhildur Sigurðardóttir
17. nóvember 2007

Heimspekival Garðaskóla

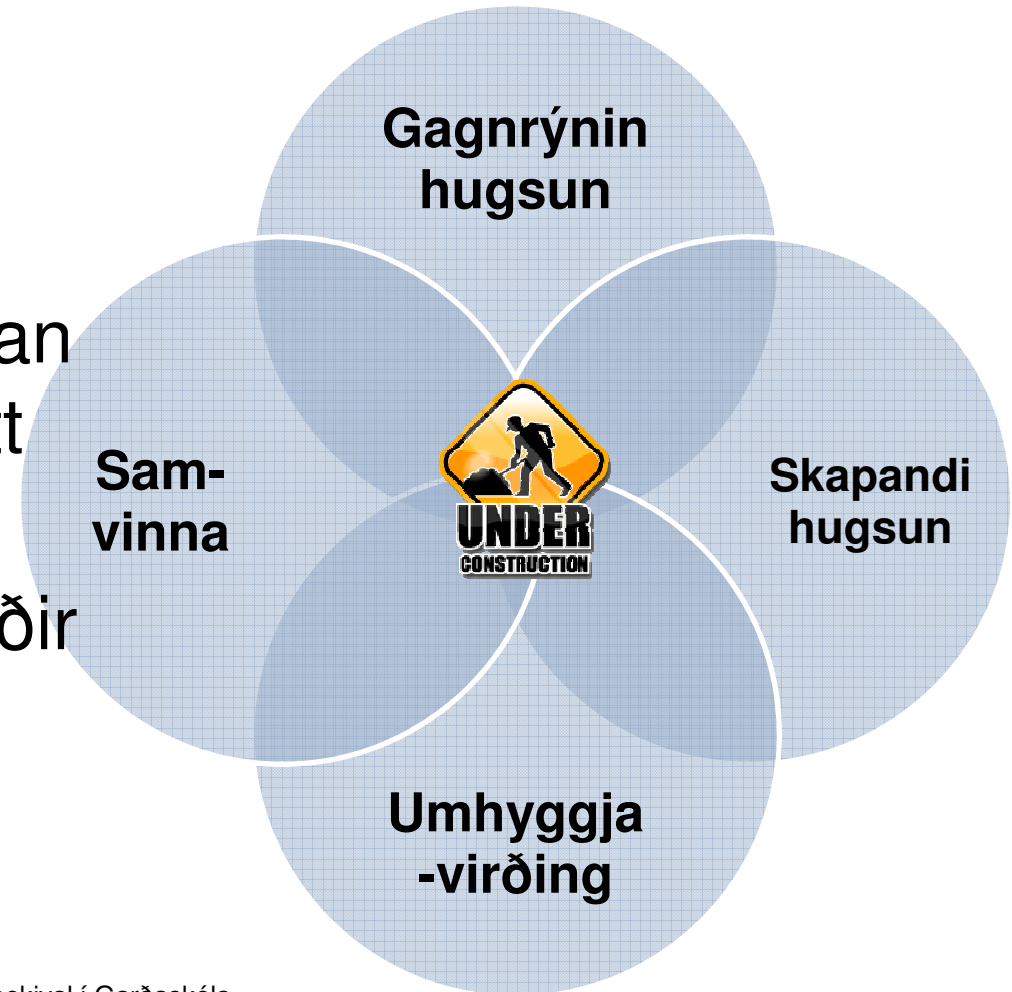
- Val í 9. og 10. bekk
- Kennt 3 tíma á viku (tvöfaldur + einfaldur)
- Litlir hópar: 7-15 nemendur
- Unnið í lotum: hvert þema tekið fyrir á 1-3 vikum
- Heimspekivefur Garðaskóla:
www.gardaskoli.is/heimspeki

Heimspekival Garðaskóla

Markmið:

- Að gefa nemendum tækifæri til að tjá skoðanir sínar á skýran og skilmerkilegan hátt
- Að gefa innsýn í viðfangsefni og aðferðir heimspekinnar

Áætlun heimspekivalsins

- Vorönn: Inngangur að heimspeki
 - kennari ákveður viðfangsefnin
 - megingreinar heimspekinnar kynntar
 - rökfræði – undirliggjandi í allri vinnu
 - frumspeki
 - þekkingarfræði
 - siðfræði
 - fagurfræði
- Haustönn: Ýmsar heimspekilegar spurningar
 - nemendur ákveða viðfangsefnin
 - skilyrði að spurningar sem teknar séu fyrir hafi heimspekilegt gildi:
 - umdeilanlegar
 - fjalli um „hið almenna“
 - mikilvægar í reynslu nemenda

Vinnulota: tekur 1-3 vikur

1. Kveikja

Dæmi um viðfangsefni: ást, fegurð, rétt og rangt, karlar og konur, Guð/guð, sannleikurinn

2. Spurningar nemenda dregnar fram

3. Samræða

- ákveðið hvaða spurningu á að taka fyrir
- ákveðið hvaða atriði leggja á áherslu á í samræðufélaginu
- samræðan sjálf

4. Önnur úrvinnsla: hópvinna, heimildavinna, persónuleg skrif, verkefnavinna, WIKI skrif

5. Mat á samræðufélaginu:

- yfirléitt gert í lok einstakra kennslustunda, nokkrum sinnum í hverri lotu

Námsmat

- Þátttaka í samræðufélaginu
 - sjálfsmat + mat kennara
- Verkefnavinna:
 - WIKI skrif: umræður og sameiginlegir textar
 - hópvinna: plaköt, skýrslur, myndir o.fl.
- Vinnubók
 - krafa um að halda skipulega utan um öll gögn

Frávik frá grunnaðferð Lipmans:

- Grunnaðferðin:
 - Texti
 - Spurningar
 - Samræða
 - Mat
- Unnið út frá dæmum skv. námsefni Clinton Goldings *Connecting Concepts*
- Skrifuð samræða á WIKISPACE heimasíðu

Connecting Concepts

1. Hugtak valið til umfjöllunar, t.d. réttlæti
2. Dæmasafn lagt fram og flokkað:
 - Dæmi um réttlæti
 - ???
 - Dæmi um ekki-réttlæti
3. Athyglisverðasta dæmið valið til umræðu
Unnið í samræðusamfélagi
4. Niðurstaða dregin fram:
 - Hvað erum við búin að læra?

Connecting Concepts

Af hverju? Golding útskýrir:

1. Auðvelt fyrir kennara að nota aðferðina á hvaða viðfangsefni sem er þegar hann er orðinn kunnugur henni
2. Einföld aðferð sem leiðir nemendur inn í djúpa hugtakagreiningu án þess “að kennarinn sé einhver Sókrates”
3. Gott tæki til að ýta undir sjálfstæða hugsun nemenda
4. Aðferðin virkjar áhuga nemenda og þeim finnst hún skemmtileg

Connecting Concepts

Af hverju? Mín reynsla:

1. Byrjað á að velja sér ákveðið hugtak til umfjöllunar:
 - Skerpir fókusinn
 - Auðveldara að halda þræði
 - Auðveldara að draga fram ólík sjónarmið
 - Minni líkur á að einhverjar spurningar nemenda verði “útundan”
2. Auðvelt að laga að hvaða viðfangsefni sem er:
 - Kennarinn útbýr sitt eigið dæmasafn
 - Nemendur búa til dæmasafnið

Hugtakagreining: dæmi

Réttlæti	???	Óréttlæti

WIKISPACE heimspekivalsins

- Skrifuð samræða
 - Í tímum
 - Milli tíma
- Hægt að hafa opna/lokaða að vild
- Tilbreyting fyrir nemendur
- Þau SJÁ hugmyndir sínar (til viðbótar við að HEYRA þær í samræðunni)
- Skrifum sameiginlegan texta

Mat á WIKISPACE vinnu nemenda:

- Er fyrirmælum er fylgt (skrifað þegar heimavinna er sett fyrir, skrifað bæði í almenna umræðu og í sameiginlega textanum)?
- Hversu oft er skrifað? Hversu mikið?
- Eru góð rök notuð?
- Eru nýjar hugmyndir lagðar fram?
- Uppbyggileg gagnrýni? Góðar spurningar?

Reynslan af WIKISPACE

- MJÖG JÁKVÆÐ

- Einfalt að nota
- Tæknilegir erfiðleikar verða sífelld minna vandamál
- Fjölbreyttir möguleikar (discussion og textasvæði)
- Nemendur sem tala lítið skrifa meira
- Nemendur eru mjög vanir að “skrifast á,” t.d. á MSN – fá hér útrás fyrir þennan hæfileika

Mat nemenda á heimspekivalinu

Hvað er gott við heimspekina?

- lítill hópur
- allir vinir, traust, getum talað saman
- tölum um mismunandi málefni
- fáum að segja okkar skoðun
 - án þess að einkunnin lækki
 - án þess að einhver dæmi okkur eða segi okkur að skoðanir okkar séu rangar
- lærum nýja hluti
 - lærum hluti sem er ekki hægt að læra í bókum
 - lærum að tjá alvöru skoðanir okkar
 - lærum að sjá allt heimspekilega
- fínt fag

Hvað er slæmt við heimspekina?

- Ættum að horfa á fleiri heimspekilegar bíómyndir, t.d. „Face-off”
- Má ekki föndra
- Má ekki fara út úr efninu
- Stundum fá ekki allir að tala
 - stundum er gripið fram í

*Heimspekihópur
1. í Garðaskóla,
föstudaginn 23.
febrúar 2007*

Mat nemenda á heimspekivalinu

Gott við heimspeki:

- hægt að koma sínum skoðunum á framfæri
- lætur mann hugsa og þæla í hlutum og mynda skoðun á þeim
- maður temur sér reglubundna hugsun, hún er ekki á flakki
- við erum orðin skorinortari
- við erum orðin skipulagðari í tali
- lærir góða samræðutækni

*Heimspekihópur 2. í
Garðaskóla,
föstudaginn 23.
febrúar 2007*

Slæmt við heimspeki:

- mígrenihöfuðverkur eftir tvöfaldan tíma
- maður hugsar svo mikið að manni verður illt
- getur verið súrt, maður er búinn að tala svo mikið og verður örmagna, veit ekki lengur hvað maður meinar
- erum of lengi að kreista út úr sömu umræðunni, maður er áhugasamur til að byrja með en missir svo áhugann
- þegar maður klárar umræðuefnin þá hætta þau að vera spennandi